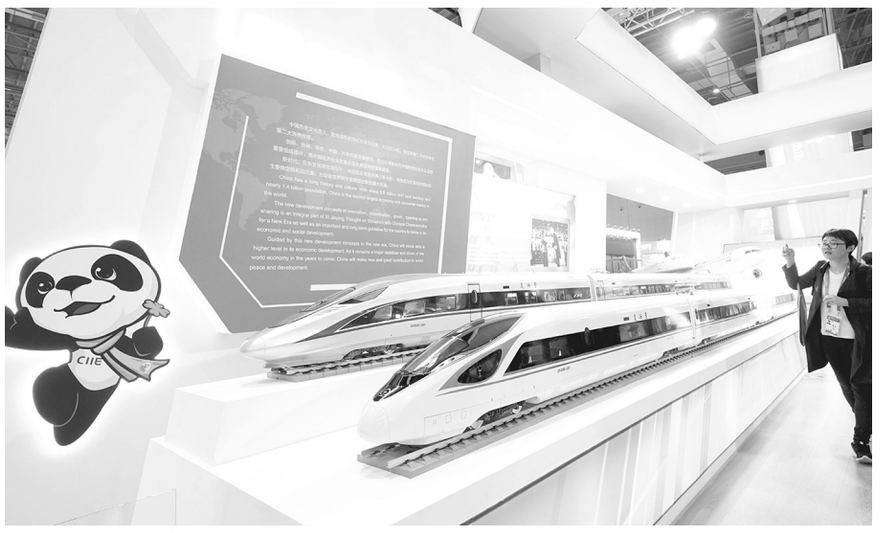

མི་དམངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར། རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགྱུར། 2018ལོའི་ཟླ་11ཚེས་8 3

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་ཧྲང་ཧའེ་ནས་
གློག་འཕྲིན་འབྱོར་པ་གཞིར་བཟུང་།ཉེ་ཆར་་
མ་ཏ་ཀ་སི་ཁར་གྱི་ཡུལ་སྐོར་པུའུ་ཀྲང་ལ་ཀྲ་ཕེན་་་
ཆི་ཨན་ཏེ་ལའོ་ཧྥ་ཡིས་ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་
གི་གསར་འགོད་པའི་བཅར་འདྲི་དང་ལེན་བྱེད་་་
སྐབས་ཀྲུང་གོ་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དེས་གོ་ལ་ཧྲིལ་
པོར་གོ་སྐབས་བསྐྲུན་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་་་་་་་
རང་ངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ནས་ཀྲུང་་་་་་་
གོའི་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས་་་
ཞེས་བརྗོད་པ་རེད།
ཀྲུང་གོར་ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་འདྲེན་་་་་་་་་་
དངོས་མང་སྟོན་ཚོགས་སྐབས་དང་པོར་ཞུགས་་་་
པར་ཡོང་བའི་ལ་ཀྲ་ཕེན་ཆི་ཨན་ཏེ་ལའོ་ཧྥ་ཡིས་་་་
མ་ཏ་ཀ་སི་ཁར་གྱིས་འགྲེམས་སྟེགས་བཞིའི་སྟེང་་
ལེགས་ལྡན་ཐོན་རྫས་འགྲེམས་སྟོན་བྱ་རྒྱུའི་ནང་་་
དྲི་ཞིམ་རྩྭ་དང་།ཁོ་ཁོ།ཀོག་ཧྥེ་སོགས་ཞིང་་་་་་་་་
ལས་ཐོན་ཟོག་དང་ཕ་ལམ་དང་གསེར་སོགས་་་་་་་
གཏེར་ཐོན་ཐོན་ཟོག་ཚུད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་་་་་་་
རེད།
ལ་ཀྲ་ཕེན་ཆི་ཨན་ཏེ་ལའོ་ཧྥ་ཡིས་རྒྱལ་ཁབ་་་
གཉིས་པོའི་མཉམ་ལས་དངོས་སྒྲུབ་ནུས་ཆེ་ཡིན་་་

པར་བསྔགས་བརྗོད་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དང་ཁོང་་་་་་་
གིས་མ་ཏ་ཀ་སི་ཁར་གྱི་གཞུང་ལམ་དང་།སྨན་་་་
ཁང་། ལུས་རྩལ་ཐང་སོགས་སྤྱི་པའི་སྒྲིག་བཀོད་་
མང་པོ་སྲིད་གཞུང་དང་ཀྲུང་གོ་མཉམ་ལས་བྱས་་
ནས་བསྐྲུན་པ་ཞིག་རེད།མིག་སྔར་ཀྲུང་གོས་ས་་
གནས་དེ་ག་དང་མཉམ་ལས་བྱས་ནས“སྒོ་ངའི་་་་
ལམ་བུ”ཞེས་བརྗོད་པའི་གཞུང་ལམ་ཞིག་སྐྲུན་་་་་
བཞིན་ཡོད་པ་དང་འགྲོ་ལམ་དེས་ལམ་བརྒྱུད་་་་་་་
གྲོང་ཚོའི་བྱ་གསོ་དུད་ཚང་ལ་སྒོ་ང་ཕྱིར་ཚོང་་་་་་་་་
བྱེད་པར་སྟབས་བདེ་ཆེན་པོ་བསྐྲུན་ནས་ས་་་་་་་་་་་
གནས་དེ་གའི་མི་དམངས་ལ་དངོས་ཕན་ཏན་་་་་་་
ཏིག་གཏོད་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད།
ལ་ཀྲ་ཕེན་ཆི་ཨན་ཏེ་ལའོ་ཧྥ་ཡིས་དེ་གོང་་་་་་་
ཀྲུང་གོར་འཚམས་འདྲི་ཐེངས་གསུམ་བྱེད་མྱོང་་་་
བ་དང་ཁོང་གིས་ཀྲུང་གོའི་ཉིན་རེ་བཞིན་འགྱུར་་
ལྡོག་འགྲོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་བསྔགས་བརྗོད་་་་་་་་
ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན“དེ་གར་ཡོང་རིམ་བཞིན་་་་་་་་་
འགྱུར་ལྡོག་གསར་པ་ཤེས་ཚོར་ཡོང་གི་འདུགལྷག་པར་དུ་རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་དང་།གྲོང་་
ཁྱེར་དོ་དམ།ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་ཐད་དེ་བས་་་་་་
འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་ཕྱིན་འདུག”ཅེས་བརྗོད།

མ་ཏ་ཀ་སི་ཁར་གྱི་ཡུལ་སྐོར་པུའུ་ཀྲང་གིས་ཀྲུང་གོ་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ལས་གོ་ལ་ཧྲིལ་པོར་གོ་སྐབས་བསྐྲུན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ།

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་ཧྲང་ཧའེ་ནས་ཟླ་11
ཚེས་5ཉིན་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་པ་གཞིར་བཟུང་།ཀྲུང་གོ་
རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་འདྲེན་དངོས་མང་སྟོན་ཚོགས་སྐབས་དང་པོ་་་
ཚེས་5ཉིན་དངོས་སུ་འགོ་ཚུགས་ཤིང་།འཛམ་གླིང་ཚོང་་་་་་་་
དོན་རྩ་འཛུགས་དང་།རྒྱལ་སྤྱིའི་དངུལ་ལོར་ཐེབས་རྩ་རྩ་་་་་་
འཛུགས།འཛམ་གླིང་དངུལ་ཁང་བཅས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྩ་་་་་་་་་་་་་
འཛུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་འགན་འཁུར་བས་ཚེས་5ཉིན་་་་་་་་་
འཚོགས་པའི་འགོ་ཚུགས་མཛད་སྒོའི་ཐོག་སྔ་རྗེས་སུ་གཏམ་་་
བཤད་བྱས་ཏེ།ཀྲུང་གོས་རང་འགུལ་ངང་སྒོ་མོ་འབྱེད་རྒྱ་ཆེ་
རུ་གཏོང་བ་དང་ཕྱོགས་མང་ཚོང་དོན་མ་ལག་ལ་སྲུང་སྐྱོང་་་་་
ཧུར་ཐག་བྱེད་པའི་བྱེད་ཐབས་གསར་པ་སྤྱད་པ་ལས་རྒྱལ་་་་་་
སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གདེང་ཚོད་ཆེ་རུ་སོང་ལ་འཛམ་གླིང་གི་་་་་་་་་
དཔལ་འབྱོར་ལ་དྲང་ནུས་ཀྱང་སྦྱིན་ཡོད་ཅེས་བསྔགས་་་་་་་་་་་་
བརྗོད་བྱས་པ་རེད།
འཛམ་གླིང་ཚོང་དོན་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཀན་ཧྲི་ཨ་་་་
ཙེ་ཝུའེ་ཏུའོ་ཡིས་གཏམ་བཤད་སྤེལ་སྐབས།ཧྲང་ཧའེ་ནང་་་
འདྲེན་དངོས་མང་སྟོན་ཚོགས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ལ་བརྡ་་་་་་་་་་་་
རྟགས་གལ་ཆེན་ཞིག་བཏང་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་སྟེ།གོ་ལ་་་་་་
ཧྲིལ་པོའི་ཚོང་དོན་ཁྲོད་ཀྱི་ཀྲུང་གོའི་ནུས་པ་རྒྱུན་ཆད་མེད་་་་་
པར་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་གཅིགཀྲུང་གོས་ནང་འདྲེན་བྱེད་་་་་་་་
ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དེ་འཛམ་གླིང་གི་དཔལ་འབྱོར་ངོས་་་་་་
ནས་བརྗོད་ན་དོན་སྙིང་གལ་ཆེན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་་་་་
གཉིས་རེད།ཁོང་གིས་འདི་ལོ་ནི་ཀྲུང་གོས་སྒྱུར་བཅོས་སྒོ་་་་་་
དབྱེ་བྱས་ནས་ལོ་40འཁོར་བའི་ལོ་ཞིག་རེད།སྒྱུར་བཅོས་་་་་
སྒོ་དབྱེའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་འཛམ་གླིང་ཚོང་དོན་རྩ་འཛུགས་་་
ཀྱི་ཁོངས་མིར་གྱུར་པའི་ཀྲུང་གོས་འཛམ་གླིང་ཚོང་དོན་རྩ་་་་་་
འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ངང་རྒྱབ་སྐྱོར་་
བྱས་ནས་ནུས་པ་གལ་ཆེན་འདོན་བཞིན་ཡོད།ཀྲུང་གོས་ད་་

དུང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་དར་་་
རྒྱས་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གོ་ལ་ཧྲིལ་པོའི་ཚོང་དོན་མ་ལག་་་་་་་་་
ནང་ཞུགས་རྒྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ་མ་ཟད།ཕྱོགས་ཁག་ལ་་་་་་
གཉིས་ཕན་མཉམ་ཁྲོད་ནས་ཕན་པ་ཐོབ་པ་བྱས་ཡོད་ཅེས་་་་་་
བརྗོད་པ་རེད།
ཨ་ཙེ་ཝུའེ་ཏུའོ་ཡིས་ཀྲུང་གོས་ནང་འདྲེན་དངོས་མང་་་་་
སྟོན་ཚོགས་འཚོགས་པ་དེ་ཐོག་ནས་ཚོང་དོན་ནི་གཅིག་རྒྱལ་་
གཅིག་ཕམ་གྱི་རོལ་རྩེད་ཅིག་མིན་པ་དང“ཕྱིར་གཏོང་བྱས་་་་
པ་ཡག་པོ་དང་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་སྡུག་པོ་ཡིན་པ”ཞིག་མིན་་
པ་ར་འཕྲོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།ནང་འདྲེན་བྱེད་པ་ལས་འཛད་་་་་་
སྤྱོད་པར་གདམ་ག་བྱ་གཞི་དེ་བས་མང་བ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་་་་་་་་
མཚོན་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་དགེ་མཚན་སྡུར་བ་བརྒྱུད།
རང་ཉིད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འགྲན་རྩོད་ནུས་པ་དང་ལས་་་་་་
ཕྱོད་དེ་བས་ཆེ་རུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་པའང་མཚོན་གྱི་ཡོད་ཅེས་་་་་་་་་
བརྗོད་པ་རེད།
རྒྱལ་སྤྱིའི་དངུལ་ལོར་ཐེབས་རྩ་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་་་་་
ལཱ་ཅ་ཏེ་ཡིས་གསུང་བཤད་གནང་རིང“འབྲེལ་ཟམ་་་་་་་་་་་་་་
གསུམ”ལ་དཔེ་བཞག་ནས་ཀྲུང་གོར་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་་་་་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་འཛམ་གླིང་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་་་་་་
ལེགས་སྐྱེས་ཕུལ་བར་བསྔགས་བརྗོད་བྱས་ཤིང་།ཁོང་གིས་་་
འབྲེལ་ཟམ་དང་པོ་ནི་འཛམ་གླིང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་་་་་་་་་་་
འབྲེལ་ཟམ་ཡིན་ཞིང་།ལོ་40ཡི་རིང་ཀྲུང་གོས་སྒྱུར་བཅོས་་་་
སྒོ་དབྱེ་བྱས་པ་བརྒྱུད།འབྲེལ་ཟམ་དེ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་་་་་་
བསྐྲུན་པ་ལས་རང་ཉིད་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ལ་འཛམ་གླིང་་་་་་
ལའང་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་་
ཚད་དང་།གསར་གཏོད་ཆུ་ཚད།འཚོ་བའི་ཆུ་ཚད་བཅས་་
མཐོ་རུ་འགྲོ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་ཐེབས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་རེད།
ལཱ་ཅ་ཏེ་ཡིས་ཕྱོགས་སྡོམ་གནང་བའི་འབྲེལ་ཟམ་གསུམ་

པ་དེ་འབྱུང་འགྱུར་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་འབྲེལ་ཟམ་རེད།
ཁོང་གིས་ཀྲུང་གོ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་ལས་དང་ལྷག་པར་དུ་་་་་
ཚོང་དོན་མཉམ་ལས་ཁྲོད་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་རེད་ཅེས་་་་་་་་་་་
བརྗོད་པ་དང་།ཁོང་གིས་སྲུང་སྐྱོང་རིང་ལུགས་དར་ཤུགས་་
ཆེ་རུ་འགྲོ་བའི་རྒྱབ་ལྗོངས་འོགཕྱོགས་ཁག་གིས་ཚོང་དོན་་་་
རྩོད་གཞི་ཞི་ལྷོད་དུ་གཏོང་དགོས་ཤིང་།གོ་ལ་ཧྲིལ་པོའི་་་་་་་་་
ཚོང་དོན་མ་ལག་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པ་ལས་གཏོར་་་་་་་་་་
བཤིག་གཏོང་མི་རུང་བའི་འབོད་སྐུལ་གནང་བ།ཁོང་གིས་་་
མིག་སྔར་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་ལས་སྔར་ལས་མང་པོ་དགོས་ཀྱི་་་་་་
འདུགཚོང་དོན་དར་རྒྱས་བྱུང་ན་དཔལ་འབྱོར་དར་རྒྱས་་་་་
ཡོང་རྒྱུར་ཕན་པ་མ་ཟད།ད་དུང་གོ་ལ་ཧྲིལ་པོ་ཞི་བདེ་ཡོང་་་
རྒྱུར་ཕན་པའང་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད།
འཛམ་གླིང་དངུལ་ཁང་གི་ཧང་ཀྲང་ཅིན་གཡུང་གིས་་་་་་
གཏམ་བཤད་གནང་རིང་།དབུལ་ཕོངས་ཉུང་གཏོང་གི་་་་་་་་
ཀྲུང་གོའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ཚད་མཐོའི་གདེང་འཇོག་གནང་བ་་་
དང་། ཁོང་གིས་ལོ་40ཡི་རིང་ཀྲུང་གོའི་མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་་་་་་
ཡོང་འབབ་ལྡབ་25འཕར་བ་དང་དུས་མཉམ་གྱི་ཀྲུང་གོའི་་་་་
མི་འབོར་དབུལ་པོ་དུང་ཕྱུར་8ལྷག་ཙམ་ཟིན་པ་དེས་གོ་ལ་་་་་་
ཧྲིལ་པོའི་མི་འབོར་དབུལ་པོའི་བསྡོམས་གྲངས་ཀྱི་70%
བཟུང་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་རེད།ཁོང་གིས་ཚོང་དོན་རང་་་་་་་
མོས་ཅན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུལ་་
ཕོངས་ཉུང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་ནུས་པ་གལ་་་་་་
ཆེན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན།རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་ཚོང་དོན་ཁྱབ་་་་་་
ཁོངས་ཀྱི་སྒྱུར་བཅོས་ལ་མུ་མཐུད་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཏེ།ཕྱོགས་་
མང་མ་ལག་ཤུགས་ཆེར་བཏང་ནས་ཐུན་མོང་ཐོག་དར་རྒྱས་་
གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་བཤད་བྱས་པ་རེད།
(སྤེན་ཚེས་བསྒྱུར།སྤེན་ཚེ་དང་དཀོན་སྒྲོལ་གྱིས་ཞུས)

ཀྲུང་གོའི་སྒོ་དབྱེའི་བྱེད་ཐབས་གསར་པས་འཛམ་གླིང་ལ་ཕན་པ་ཐོབ་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྩ་འཛུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་འགན་འཁུར་བས་བསྔགས་བརྗོད་བྱས་པ།

ནང་འདྲེན་དངོས་མང་སྟོན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འགྲེམས་སྟོན་གྱི་
ཀྲུང་གོའི་འགྲེམས་ཁང་དུ་བཅར་འདྲིར་བསྐྱོད་པ།
⇑ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་འདྲེན་དངོས་མང་སྟོན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོང་དོན་མ་འཇོག་ཕྱོགས་བསྡུས་་་་་་་་་་་་་་འགྲེམས་སྟོན（རྒྱལ་ཁབ་འགྲེམས་སྟོན）ཐོག་ཁྱོན་རྒྱལ་ཁབ་82དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྩ་འཛུགས་3གྱིས་འགྲེམས་སྟེགས་71 བཙུགས་ཡོད།དེའི་ནང་ཀྲུང་གོའི་འགྲེམས་ཁང་གིས“གསར་གཏོད་དང་།མཐུན་སྦྱོར།ལྗང་མདོགསྒོ་དབྱེ།མཉམ་སྤྱོད”བཅས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གསར་པ་གཙོ་རྐང་དུ་བྱས་ནས་ཀྲུང་གོས་སྒྱུར་བཅོས་སྒོ་དབྱེ་བྱས་་་་་་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་དང་དེ་བཞིན་ཀྲུང་གོའི་འཕེལ་རྒྱས་དང“རྒྱུད་གཅིག་ལམ་གཅིག”མཉམ་སྐྲུན་ལས་འཛམ་གླིང་ལ་གོ་སྐབས་གསར་པ་བྱུང་བ་མངོན་པར་བྱས་ཤིང་།འདི་ནི་གསར་འགོད་པ་ཞིག་གིས་ཀྲུང་གོའི་་་་་་་་་་་་འགྲེམས་ཁང་ནས་བསྐྱར་དར་རྟགས་ཅན་གྱི་ཤུགས་འགྲེམས་མེ་འཁོར་གྱི་འདྲ་བཟོས་དཔེ་དབྱིབས་པར་ལེན་བྱེད་་་་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པ།

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་གྲོང་ཁྱེར་རི་་་་
ནེ་ཝ་ནས་ཟླ་11ཚེས་5ཉིན་གློག་འཕྲིན་་་་་་་་་་་
འབྱོར་གསལ།མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་་་་་་་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་་
རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གྲོས་ཞིབ་
ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་31
པ་འཚོག་རིང་།ཀྲུང་གོའི་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་་
རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་ཚེས་5ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོར་སུའེ་ཙེར་་་
གྱི་རི་ནེ་ཝར་ཡོད་པའི་དབན་གོ་ཕོ་བྲང་དུ“ཀྲུང་་
གོའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་་་་་་་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡར་རྒྱས”ཀྱི་བརྗོད་དོན་་་་
གཙོ་བོའི་ཞོར་ཚོགས་འཚོགས་པ་རེད།
ཀྲུང་གོའི་དམངས་ཁྲོད་རྩ་འཛུགས་རྒྱལ་སྤྱི་་
སྤེལ་རེས་སྐུལ་སྤེལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་གཞོན་་
པ་ལིའུ་ཁའེ་དབྱང་གིས།ཀྲུང་གོ་ནི་མི་རིགས་་་་་་
མང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པས།རྒྱལ་ཁབ་་་་་་་
ཀྱིས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་ཁྲིམས་མཐུན་་་
ཁེ་དབང་སྲུང་སྐྱོང་བྱས་ནས་མི་རིགས་ཁག་འདྲ་་
མཉམ་དང་། མཐུན་སྒྲིལ།རོགས་རེས།ཞི་་་་་་་་
མཐུན་བཅས་ཡོང་བ་བྱས་ཡོད་ཅེས་བཤད།
ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤེལ་རེས་མཐུན་ཚོགས་་
ཀྱི་འཐུས་མིས་ཀྲུང་གོའི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་དང་་
གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་་་་་་་
དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཆ་ལག་་
ཚང་བའི་ངང་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་དང་། ཀྲུང་གོའི་་
གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོགས་སྤེལ་རེས་་་་་་་་་་
མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིས་སྲིད་གཞུང་གིས་་་་་་་་
གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་ཁེ་དབང་་་
འགན་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་གསོན་ཉམས་ལྡན་་་
པའི་ངང་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།
ཀྲུང་གོའི་བོད་ལྗོངས་རིག་གནས་འཕེལ་་་་་་་

རྒྱས་དང་སྲུང་སྐྱོང་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིས་་་
རང་ཉིད་དང་ཉེ་འཁོར་སྤུན་ཟླར་བྱུང་བའི་་་་་་་་་་
གཏམ་རྒྱུད་བཤད་དེ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་་་་་་་
ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་།
དམངས་འཚོ་ལེགས་གཏོང་།སྲོལ་རྒྱུན་རིག་་་་་་་་
གནས་སྲུང་སྐྱོང་གི་གནས་ཚུལ་བཅས་ངོ་སྤྲོད་་་་་་་
བྱས་པ་དང་། པེ་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་དམངས་ཁྲོད་་་
རྩ་འཛུགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤེལ་རེས་མཐུན་ཚོགས་་་
ཀྱི་འཐུས་མིས་པེ་ཅིང་ཉིའུ་ཅེ་ཁྲོམ་གཞུང་གི་མུའུ་
སི་ལིན་གྱིས་བདེ་སྡོད་ལས་བརྩོན་བྱེད་པའི་འཚོ་་
བའི་རྣམ་པ་བཤད་ནས་མི་རིགས་ཁག་ཕན་ཚུན་་
འདྲ་མཉམ་དུ་འཛིན་པ་དང་།ཕན་ཚུན་བརྩི་་་་་་
འཇོག་བྱེད་པ།མཉམ་དུ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་་་་་་་་
བའི་ཀྲུང་གོའི་གཏམ་རྒྱུད་གླེང་ཡོད།
ཞོར་ཚོགས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་མཉམ་འགུལ་ལྷུ་་་་་་
ཚིགས་སྐབས།འཐུས་མི་ཚོས་ཉན་མཁན་དང་་་་
མཉམ་དུ་ཀྲུང་གོའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་་
གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་།
གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་མི་འབོར་སློབ་གསོ།
ལས་ཞུགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་འགན་ལེན་དང་སྐད་་་་་་་་་་
གཉིས་སློབ་གསོ་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་་་་་་་་་་་་་་
དམིགས་ནས་གྲོས་བསྡུར་བྱས་ཤིང་།རི་ནེ་ཝར་་
རྒྱུན་སྡོད་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཕྱི་འབྲེལ་དཔོན་་་་་་་་་་
དང་། འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་་་་་་་་་་
དཔོན་རིགས།ཀྲུང་ཕྱིའི་དམངས་ཁྲོད་རྩ་་་་་་་་་་་་
འཛུགས་ཀྱི་འཐུས་མི་སོགས་ཚོགས་འདུར་་་་་་་་་་་་
ཞུགས་ཡོད་པ་རེད།
（པ་སངས་ཚེ་རིང་གིས་བསྒྱུར། བསྟན་་་་
འཛིན་བཟང་མོ་དང་པ་ཚེས་ཞུས）

“ཀྲུང་གོའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡར་རྒྱས”ཀྱི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོའི་ཞོར་ཚོགས་རི་ནེ་ཝར་འཚོགས་པ།

ཀྲུང་གོ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྨྱན་སྦྱོར་གྱིས་ནང་འདྲེན་དངོས་མང་སྟོན་ཚོགས་ལ་དོ་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱེད་པ།
⇑ ཉེ་ཆར།ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་འདྲེན་དངོས་མང་སྟོན་ཚོགས་སྐབས་དང་པོ་ཧྲང་ཧའེ་རུ་འགོ་ཚུགས་པས་ཀྲུང་གོ་དང་ཕྱི་་་་་རྒྱལ་གྱི་གསར་འགོད་པ་མང་པོ་ཞིག་གནས་ཚུལ་གཏོང་སྤེལ་བྱེད་པར་ཡོང་ཞིང་།འདི་ནི་གསར་འགོད་པས་ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་་་་འདྲེན་དངོས་མང་སྟོན་ཚོགས་སྐབས་དང་པོའི་གསར་འགྱུར་ལྟེ་གནས་སུ་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པ།

ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་གྲོང་ཁྱེར་པུ་རུ་སེར་ནས་གློག་་་
འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།ཚེས་5ཉིན་གྱི་དགོང་མོར།པེར་ཀྲེམ་གྱི་་་་་
རྒྱལ་ས་པུ་རུ་སེར་དུ་ཀྲུང་གོ་དང་ཡོ་རོབ་མནའ་འབྲེལ་གྱི་རིག་་་་་་་་་་
གནས་སྒྱུ་རྩལ་དུས་ཆེན་སྐབས་བཞི་པ་གྲོལ་བའི་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་་་་་
ཤིང་། ཀྲུང་གོའི་རྩོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་ལས་རིགས་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་་
ཚོགས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་གྱི་འཁྲབ་་་་་
སྟོན་ཚོགས་པས་ལྟད་མོ་བར་མི་རིགས་གླུ་གར་གྱི་ཡིད་དབང་་་་་་་་་་་་
འཕྲོག་ཤུགས་མངོན་པར་བྱས་པ་རེད།
སོག་རིགས་དང་།དབྱིས་རིགས།ཁྲའོ་ཤན་རིགས།བོད་་་་་་
རིགས།ཡུ་གུར་རིགས་སོགས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་གླུ་གར་རེས་
མོས་སུ་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་ཁར།གར་སྟེགས་ཐོག་གི་མཛེས་རྩལ་དང་
གློག་འོད་ཕན་ཚུན་རམ་འདེགས་ཡག་པོ་བྱས་པས་ལྟད་མོ་བའི་་་་་་་་
ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་འཕྲོག་པ་རེད།
(གནམ་ཕྱུག་རྒྱལ་གྱིས་བསྒྱུར།བདེ་གནམ་གྱིས་ཞུས)

ཀྲུང་གོ་དང་ཡོ་རོབ་མནའ་འབྲེལ་གྱི་རིག་གནས་
སྒྱུ་རྩལ་དུས་ཆེན་སྐབས་བཞི་པ་གྲོལ་བ།
པུ་རུ་སེར་དུ་ཀྲུང་གོའི་མི་རིགས་གླུ་གར་གྱི་
ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཤུགས་མངོན་པ།

འདི་ལོ་ནི་ཀྲུང་རི་ཞི་བདེའི་མཛའ་མཐུན་གྱི་ཆིངས་་་་་་་་
ཡིག་བཞག་ནས་ལོ་40འཁོར་བའི་ལོ་ཞིག་རེད།ཀྲུང་གོའི་་་་
ཞི་བདེའི་བྱ་གཞག་ཆེད་ལེགས་སྐྱེས་ཕུལ་མཁན་རི་པིན་གྱི་་་་་
མཛའ་གྲོགས་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་ལ་རྗེས་དྲན་ཞུ་འོས་པ་ཞིག་་་་
ཡོད།“རྒྱལ་སྤྱི་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཐབ་འཛིང་པ”ཞེས་འབོད་
པའི་ལུའི་ཁྲོན་དབྱིན་ཙེ་ཡང་དེའི་གྲས་ཤིག་རེད།ཁོང་་་་་་་་་་
1912ལོའི་ཟླ་3ཚེས་7ཉིན་རི་པིན་ཧྲན་ལི་རྫོང་དུ་འཁྲུངས་་་
པ་དང་མིང་དེ་ནི་ཁོང་གིས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྐད་ལ་བརྟེན་་་་་་་་
ནས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན།མིང་གི་གོ་དོན་ནི“སྔོ་ལྗང་གི་ཟླ་
བ་ལྔ་པ”དང“སྔོ་ལྗང”གིས་ཞི་བདེ་མཚོན་པ་དང“ཟླ་བ་ལྔ་
པ”དེ་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་མཐུན་་་་་་་
སྒྲིལ་འཐབ་བརྩོན་མཚོན་གྱི་ཡོད།
1933ལོར་ལུའི་ཁྲོན་དབྱིན་ཙེ་རི་པིན་གྱི་འབྱོར་མེད་་་་
གྲལ་རིམ་གྱི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་མནའ་མཐུན་ནང་ཞུགས་་
ནས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་ནང་གཞོལ་འགོ་ཚུགས།
འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྐད་ལས་ཁོང་འཛམ་གླིང་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་དེ་་
དྲང་བདེན་ལ་སྲུང་སྐྱོང་དང་བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག་ལ་་་
ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་སྤྱི་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཐབ་འཛིང་པ་་་་་
ཞིག་ཏུ་གྱུར་ལ་ཁོང་གིས་ཀྲུང་གོའི་བྱང་ཤར་ནས་ཡིན་པའི་་་་
ཕྱི་སྦྱོང་སློབ་མ་ལིའུ་རེན་ངོ་ཤེས།ཐུན་མོང་གི་དགའ་ཕྱོགས་
དང་ཀྲུང་གོའི་དྲང་བདེན་བྱ་གཞག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་་
རྒྱལ་ཁབ་མི་འདྲ་བའི་གཞོན་ནུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དབང་གཅིག་་
ཏུ་འབྲེལ།1937ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོར་ལིའུ་རེན་སྔོན་ལ་་་་་་་་་
ཀྲུང་གོར་ལོག་ནས་རི་འགོག་རྒྱལ་སྐྱོབ་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་ནང་་་་་་་་་
ཞུགས། ཟླ་བ་གསུམ་སོང་རྗེས་ལུའི་ཁྲོན་དབྱིན་ཙེས་ནད་་་་་་
གཞི་ལྕི་པོས་མནར་བའི་སྐྱེད་མ་དང་ཞལ་གྱེས་ཞུས་ཏེ་ལྕགས་

པར་འཕྲུལ་འཁོར་འཁྱེར་ནས་ཧྲང་ཧའེ་རུ་ཡོང་།དེ་ནས་་་་་
བཟུང་ཁོང་གིས་ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་ཀྱི་རི་འགོག་རྒྱལ་སྐྱོབ་་་་་
ནང་ཞུགས་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།
ཧྲང་ཧའེ་རུ་ལུའི་ཁྲོན་དབྱིན་ཙེས་རི་དམག་གིས་སྤེལ་་་་
བའི“བརྒྱད་གཅིག་གསུམ”གྱི་ཡ་ང་བའི་དོན་རྐྱེན་ལས་ཀྲུང་
གོའི་མི་དམངས་ལ་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་བཟོས་པ་མཐོང་།ཁོང་
གིས་རི་པིན་གྱི་བཙན་འཛུལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི《ཀྲུང་གོའི་་
ངར་སྒྲ》ཞེས་པའི་དུས་དེབ་ཀྱི་རྩོམ་སྒྲིག་པར་འདེབས་ལས་་་
དོན་ནང་ཧུར་ཐག་ཞུགས་ཏེ《ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་ཁ་ནི་ཨེ་ཤེ་ཡའི་
སྐྱ་རེངས་རེད》སོགས་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་བཏོན་པ་རེད།
1938ལོའི་ཟླ་6པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ཀུའོ་མོ་རུའོ་ཡི་་་་་་་་་་་་
བཀོད་སྒྲིག་འོགཁོང་དང་ལིའུ་རེན་དམག་འཁྲུག་གི་ལྟེ་་་་་་་་
གནས་གྲོང་ཁྱེར་ཝུའུ་ཧན་དུ་ཡོང་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་་
ཁྲུའུ་རུ་རླུང་འཕྲིན་དྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད།
ལུའི་ཁྲོན་དབྱིན་ཙེ་ནི་ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་བཟང་
པོ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཀྲུང་གོའི་རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་ནང་སེམས་་
ནུས་ཡོད་རྒུས་ཞུགས་མཁན་རྒྱལ་སྤྱི་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔའ་་་་་་
ངར་ཆེ་བའི་འཐབ་འཛིང་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།1941ལོར་་་་་་
ཁྲུང་ཆིང་དུ་འདུ་འཛོམས་ཐེངས་དང་པོ་གནང་སྐབས་བློ་་་་་་
མཐུན་ཀྲོའུ་ཨེན་ལའེ་ཡིས་ཁོང་ནི“རི་པིན་མི་དམངས་ཀྱི་་་་་་་
ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་བུ་མོ་བཟང་པོ་ཞིག་དང་རྒྱལ་གཅེས་
པ་དངོས་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན”ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་གནང་བ་་་་་
དང་།བློ་མཐུན་ཏེང་དབྱིང་ཁྲའོ་ཡིས་ཀྱང་ཁོང་ལ“ང་ཚོ་་་་་་
མཉམ་དུ་དམག་འཐབ་བྱེད”ཅེས་གསུངས།1945ལོའི་ཟླ་
8ཚེས་15ཉིན་རི་པིན་གྱིས་ཆ་རྐྱེན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་མགོ་་་

བཏགས་ཞུས་པ་རེད།གནས་ཚུལ་དེ་ཐོས་རྗེས་ཁོང་ལ་་་་་་་་་་
སེམས་འགུལ་ཚད་མེད་དང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་སྐྱེས།དེ་་་་་་
རྗེས་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་བཞིན་ཁོང་དང་ཁོང་གི་ནང་་
མིས་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ལ་བརྒྱབ་ཀླུང་བརྒལ་བྱས་ནས་བྱང་་
ཤར་ཅ་མུའུ་སིར་འབྱོར།ཅ་མུའུ་སི་རུ་ལས་རིགས་ཁག་གི་་་་
མི་སྣས་འཚོགས་པའི་དགའ་བསུའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཁོང་་་་་་་
གིས“ལོ་ལྔའི་གོང་ངས་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་ཀྲོའུ་ཨེན་ལའེ་ལ་་་་་་
ཀྲུང་རི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་པོའི་མི་དམངས་ཀྱི་བུ་མོ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་་་
ཡིན་ཞེས་ཞུ་མྱོང་ཡོད།ད་ཆ་ངས་དུས་ཚོད་གང་ལེགས་སྤྱད་
དེ《དམག་འཐབ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཀྲུང་གོ》ཞེས་པ་མུ་མཐུད་
བརྩམས་ནས་ཀྲུང་རི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་མི་དམངས་ལ་སྙན་་
སེང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན”ཞེས་སེམས་འགུལ་ཐེབས་བཞིན་བཤད།
1947ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོར་ཁོང་གིས་གཤགས་བཅོས་་་་་
བྱེད་རིང་འབུ་ཕྲ་འགོས་ནས་སྟབས་མི་ལེགས་པར་ཚེ་ལས་་་་་
འདས། སྐབས་དེ་དུས་ལོ་35ལས་ཟིན་གྱི་མེད།ཀྲུང་གོ་་་་་་་་
སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་སྔོན་གཤེགས་དཔའ་བོའི་མིང་རྗེས་་་
སྤྲོད་གནང་བ་དང་།1980ལོར་ཀྲུང་རི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་་་་་
ཀྱིས་མཉམ་དུ་པར་ལེན་བྱས་པའི་ལུའི་ཁྲོན་དབྱིན་ཙེ་དང་་་་་
བཟའ་ཟླ་ལིའུ་རེན་གྱི་བྱས་རྗེས་བཀོད་པའི་གློག་བརྙན་རྒྱལ་་
ཁབ་གཉིས་པོར་བསྟན་པ་དང་ཏེང་ཞའོ་ཕིང་སྐུ་ངོ་མས་གློག་
བརྙན་གྱི་མིང་ལ《ཕ་ཡུལ་གྱི་དྲན་སེམས》ཞེས་ཕྱག་བྲིས་་་་་་་་་
གནང་ཡོད།1982ལོར་ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་ཧྲུའུ་ཅི་ཁྲུས་་
ལུའི་ཁྲོན་དབྱིན་ཙེ་རྒྱལ་སྤྱི་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཐབ་འཛིང་པར་་
ཆོག་མཆན་གནང་།1983ལོའི་ཟླ་8ཚེས་8ཉིན་ཀྲུང་རི་་་་་་་
རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་མི་རིགས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་མངོན་པའི་་་་་་
བང་སོ་དང་དྲན་གསོའི་རྡོ་རིང་ཅ་མུའུ་སིའི་སྔོན་གཤེགས་་་་་
དཔའ་བོའི་བང་སོའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ་བཙུགས།ལུའི་ཁྲོན་་་་་་་་་་་
དབྱིན་ཙེ་བཟའ་ཚོའི་ཚེ་གང་གི་དམག་འཐབ་དྲན་གསོའི་རྡོ་་
རིང་དེའི་ཐོག་བཀོད་ཡོད་ལ་ཀྲུང་རི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་མི་་་་
དམངས་ཀྱི་སེམས་ནང་ནམ་ཡང་གནས་རྒྱུ་རེད།
(སྒྱུར་ཞུས་པ་དམ་ཆོས་དང་མཚམས་གཅོད)

ལུའི་ཁྲོན་དབྱིན་ཙེས།“ཀྲུང་རི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་པོའི་མི་དམངས་ཀྱི་བུ་མོ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན”ཞེས་བརྗོད་པ།
ཆིའུ་ཧྲི།